

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми “Методика навчання освітньої галузі “Мистецтво”” затвердженої на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова «__» _____20__ року, протокол № ____ .

Розробники програми: Янковська Інна Миколаївна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і методики початкового навчання Факультету педагогіки і психології Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова.

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки і методики початкового навчання

«_31_» серпня_2020 року, протокол № 1__

Завідувач кафедри

(підпис)

проф. Шапошнікова І.М

(прізвище, ініціали)

I. Опис дисципліни

Шифр дисципліни _____

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 0101 <u>Педагогічна освіта</u> <small>(шифр, назва)</small>	Заг.кількість кредитів – 6 (V семестр,роб.пл. 4кр.- 120 год; VI семестр 2 кр.-60 год-)		Методи навчання - словесні - наочні - практичні
Спеціальність <small>(код, назва)</small> <u>013 Початкова освіта</u>	Загальна кількість годин 180 (V семестр -120; VI семестр – 60)		
Освітній рівень <small>(бакалавр/магістр)</small> <u>Бакалавр</u>	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
	Лекції:		
	22год - V семестр; 8год - VI семестр (всього-30)	10	
<u>Нормативна/вибіркова</u>	Практичні (семінарські) заняття:		
	34 год- V семестр; 14 год – VI семестр; (всього-48)	6	
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом III	Лабораторні заняття:		
	8год -V семестр; 4 год – VI семестр; (всього-12)	-	
Семестр V - VI	Індивідуальна робота:		
	Самостійна робота:		
Тижневе навантаження (4год - V семестр - аудиторне: 64 - самостійна робота 56); 2 год - VI семестр - аудиторне: 26 - самостійна робота 34);	56 год - V семестр; 34 год – VI семестр; (всього-90)	128	Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи Форма підсумкового контролю : залік (VI семестр);

	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання - українська	90/90 ≈1	16/128 ≈0,1	

Предмет вивчення навчальної дисципліни теоретична і методична підготовка студентів до викладання предмету “Мистецтво” у початковій школі, ознайомлення з образотворчим мистецтвом з методикою навчання.

Мета курсу: підготувати студентів до використання сучасних педагогічних технологій та авторських навчально-виховних систем на уроках мистецького циклу.

Міждисциплінарні зв'язки навчальна дисципліна “Образотворче мистецтво з методикою навчання” враховує попередню підготовку студентів із навчальних курсів: “Загальні основи педагогіки”, “Загальні основи психології”, “Дидактика” та забезпечує базу для наступного поглиблення знань, умінь та навичок із психолого-педагогічних дисциплін: «Педагогічні технології у початковій школі»

Мета і завдання навчальної дисципліни – здійснення художньо-педагогічної підготовки майбутніх вчителів початкових класів до викладання образотворчого мистецтва в школі.

Завдання курсу: розкрити специфіку і закономірності методики викладання в загальноосвітній школі, допомогти випускникам педагогічних навчальних закладів оволодіти складним мистецтвом викладання. Сприяти художньо-освітньому вихованню і самовихованню самих студентів.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	<ol style="list-style-type: none"> Про інтеграцію різних видів мистецтв як провідну тенденцію оновлення змісту освіти; Знати види і жанри образотворчого мистецтва, специфіку виразних засобів кожного виду мистецтва. Знати періодизацію та особливості художнього розвитку дітей до 10 років. Знати та мати сформований термінологічний образотворчий апарат. Знати специфіку, розуміти красу і роль національного мистецтва в житті суспільства, щоб доступно пояснити це учням. Знати та розуміти специфіку уроків образотворчого мистецтва, для проектування їх у відповідності до вимог. Знати прийоми і методи роботи на уроках образотворчого мистецтва, щоб моделювати уроки різних типів і видів. 	<ol style="list-style-type: none"> здатність використовувати теоретичні знання й практичні навички для забезпечення сприйняття учнями дійсності та творів образотворчого мистецтва за художньо-естетичними законами; здатність використовувати професійно знання з методики образотворчого мистецтва для ознайомлення учнів з особливостями візуального мистецтва, його видами та жанрами;

<p>8. Знати теоретичні основи навчальних проблем образотворчого мистецтва (форма, колір, простір, композиція) та завданнями кожної з них у різних видах художньої діяльності.</p> <p>9. Знати методи і прийоми керівництва художнім навчанням учнів початкових класів по кожній із навчальних проблем з урахуванням їх вікових психофізіологічних особливостей розвитку.</p> <p>10. Знати особливості різних художніх технік образотворчого мистецтва для практичної художньої діяльності учнів початкових класів.</p> <p>11. Знати види образотворчої наочності та розуміти їх значення в навчанні, для ефективного використовувати на уроці.</p> <p>1. Вміти виховувати в учнів інтерес до виявів прекрасного у природі, художньо організованому оточенні та мистецтві.</p> <p>2. Вміти забезпечувати оптимальні умови естетичного сприймання учнями явищ дійсності та мистецтва.</p> <p>3. Вміти послідовно і цілеспрямовано розвивати в учнів здатність свідомо сприймати красу довкілля та її художньо-образне відображення у творах мистецтва виявляючи своє ставлення на рівні емоційно-естетичної оцінки.</p> <p>4. Вміти використовувати виховний та культуротворчий потенціал мистецтва у формуванні в учнів потреб духовному самовдосконаленні</p> <p>5. Вміти _формувати в учнів розуміння спільного і відмінного у різних видах мистецтва, сприяти засвоєнню поняття "візуальне мистецтво" як складової світової культури</p> <p>6. Вміти розкривати для учнів специфіку візуального мистецтва як особливого способу духовного виробництва.</p> <p>7. Вміти забезпечувати учнів знаннями про основні види та жанри візуального мистецтва</p> <p>8. Вміти давати їм знання про специфіку праці художників.</p> <p>9. Вміти забезпечувати учнів знання про самобутність і своєрідність українського національного мистецтва та його місце у просторі загальнолюдських цінностей.</p> <p>10. Вміти забезпечувати учнів знаннями про основні навчальні елементи образотворчого мистецтва: лінію, форму, об'єм, простір, колір,</p>	<p>3. здатність використовувати мистецький апарат для забезпечення учнів знаннями про освітні навчальні елементи, матеріали та техніки образотворчого мистецтва;</p> <p>4. здатність використовувати професійно профільові знання для навчання учнів виконанню різних видів практичних робіт з образотворчого мистецтва;</p> <p>5. здатність використовувати знання, уміння й навички для формування в учнів знань про художні образи творчого мистецтва;</p> <p>6. здатність володіти навичками роботи по формуванню у школярів вмінь аналізу, інтерпретації та оцінювання творів образотворчого мистецтва, їх художньо-естетичного значення;</p> <p>7. здатність знаходити шляхи підвищення ефективності занять з образотворчого мистецтва, визначаючи оптимальний комплекс методів, прийомів і засобів навчання, форми організації навчального процесу.</p>
---	--

композицію, враховуючи вікові індивідуальні особливості учнів.

11. Вміти організовувати та здійснювати навчальну роботу учнів на уроках та в позаурочний час.

12. Вміти використовувати різноманітні художні засоби для навчання їх втіленню емоційно-смыслового задуму композиції.

13. Вміти використовувати художньо-образну мову художніх матеріалів та різноманітних художніх і пластичних технік на заняттях образотворчим мистецтвом.

14. Вміти підбирати і виготовляти на достатньому професійному рівні змістовну емоційно забарвлену наочність у відповідності з віковими особливостями сприймання учнів і її на уроках використовувати.

15. Вміти виконувати на площині та в об'ємі з натури, по пам'яті та за уявою спрощені, схематизовані зображення різноманітних форм і явищ, показувати їх конструктивну будову, етапи роботи над композицією та прийоми її виконання.

16. Вміти здійснювати цілеспрямоване педагогічне керівництво художньою діяльністю дітей.

17. Вміти використовувати величезні навчальні та виховні можливості різних видів образотворчої діяльності на заняттях з образотворчого мистецтва на основі широкого спектру художніх матеріалів і технік, ефективних засобів, способів і технологій створення художньо-декоративних творів та просторово-конструктивних виробів.

18. Вміти відповідно до теми і мети уроку, а також віку учнів обирати найбільш оптимальні форми і методи роботи, використовуючи широкий спектр художніх матеріалів, технік і прийомів у їх образотворчій діяльності.

19. Вміти здійснювати аналіз і оцінювання різних видів учнівських практичних робіт з образотворчого мистецтва спільно з учнями, використовуючи відповідні форми.

20. Вміти формувати в учнів навички емоційно-естетичного сприймання і оцінювання художнього образу шляхом особистісно-емоційної інформації, так і навколишнього.

21. Вміти забезпечувати розуміння і засвоєння дітьми значення різноманітних засобів виразності у створенні художнього образу у різних видах і жанрах образотворчого.

22. Вміти організовувати художню практичну роботу учнів на уроках так, щоб сприяти їх творчій самореалізації.

	<p>23. Вміти на основі емоційного та інтелектуального осягнення мистецького твору проводити аналіз і оцінку його виразно-сміслові мови, розкриваючи емоційно-образний та естетичний зміст твору.</p> <p>24. Вміти створювати відповідні умови для глибокого розуміння учнями художньо-естетичних цінностей візуального мистецтва на основі цілісного сприйняття творів, що ґрунтується на співпереживанні, творчому осмисленні, оцінці та інтерпретації їх змісту.</p> <p>25. Вміти проводити заняття по ознайомленню з мистецькими творами, обираючи такі форми, методи, прийоми та засоби, що відповідають віковим особливостям дитячого сприймання та урізноманітнювати їх.</p> <p>26. Вміти давати знання про твір образотворчого мистецтва як засіб візуальної комунікації.</p> <p>27. Вміти формувати в учнів комунікативні навички спілкування з творами мистецтва.</p> <p>28. Вміти здійснювати педагогічне керівництво художньо-творчим розвитком учнів.</p>	
--	---	--

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 6 кредитів 180годин ЄКТС
(**V семестр** - 4 кредитів 120 годин; **VI семестр** - 2 кредитів 60 годин)

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна(вечірня) форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС
	(V семестр) Модуль I	64	22	34	8	56					
	Змістовий модуль 1.1 Інтеграція мистецтв – провідна тенденція перебудови змісту освіти										
	Тема 1. Інтеграція як основа впровадження нових методик навчання мистецтва в «Новій українській школі»					2					4
	Тема 2.Мистецька освітня галузь в«Новій українській		2	5		2		2		2	

школі»та її розвивальні, виховні можливості										
Тема 3.Концептуальні основи інтегрованого курсу «Мистецтво» в«Новій українській школі»										
Тема 4.Загальні організаційно-методичні підходи до навчання мистецтва в контексті художньої дидактики										
Змістовий модуль 1.2										
Візуальне мистецтво та його місце у світовій культурі										
Тема 5..Зміст, мета і завдання візуального (образотворчого) мистецтва у початковій школі		2	2				2			2
Тема 6. Особливості підготовки, організації та здійснення процесу навчання учнів образотворчому мистецтву			2		2					4
Тема № 7. Основні закони, правила, прийоми та засоби композиції		2	2		2					4
Тема № 8. Передача форми, простору та об'єму на площині		2	6		2					4
Тема № 9. Основи кольорознавства.			2		2					4
Тема № 10. Різноманітні художні техніки та прийоми виконання образотворчих завдань		2	1		4			2		10
Разом за змістовим модулем		10	16		16		2			34
Модуль II										
Змістовий модуль 2.1										
Організація практичної діяльності вчителя початкової школи										
Тема № 11. Навчально - методичне забезпечення занять з мистецтва		2			2					10
Тема № 12. Форми і методи роботи вчителя на заняттях з мистецтва		2	2		4					10
Тема № 13. Методика організації естетичного сприймання дійсності та мистецтва в початковій школі		2	5	2	10			2		10
Разом за змістовим		6	7	2	16		2	4		30

	модулем									
Змістовий модуль 2.2										
Методика формування образотворчої компетентності молодших школярів										
	Тема № 14. Формування в учнів початкових класів навичок передачі реальної форми предметів в об'ємі та на площині		1	3	2	5		2		5
	Тема № 15. Формування в дітей навичок формо та образотворення, конструктивних умінь		1	3	2	5				5
	Тема № 16. Навчання перспективним методам побудови простору		1	3	2	5				5
	Тема № 17. Навчання відтворення об'єму предметів на площині		1	3	2	5				5
	Тема № 18. Навчання дітей основам кольорознавства, формування в них умінь та технічних навичок роботи з кольором		1	3	2	5				5
	Тема № 19. Художній образ як основа композиційної діяльності молодших школярів		1	3		5		2		5
	Тема № 20. Навчання дітей основам структурної побудови композиції та вираження її емоційно смислового задуму.		4	2		10			1	2
	Разом за змістовим модулем		10	20	10	40				32
Змістовий модуль 2.3										
Очікувані результати навчання здобувачів освіти в галузі «Мистецтво»										
	Тема № 21. Вимоги Державного стандарту початкової освіти до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з мистецької галузі									
	Тема № 22. Загальнопедагогічні вимоги до аналізу та оцінки результатів образотворчої діяльності учнів початкових		2	2		4		2		10
	Тема № 23. Ілюстративне календарне планування його структура та оформлення		2	3		4			1	10
	Разом за змістовим		4	5	-	10				20

	модулем									
	Модуль III.									
	Змістовий модуль 3.1. Театральне мистецтво та його художньо-естетичне виховне значення									
	Тема № 24. Художньо-творча діяльність та естетичне виховання молодших школярів засобами театрального мистецтва			1		5				6
	Тема № 25. Театралізовані дійства та їх соціально-виховане значення			2						
	Тема № 26. Жанрові різновиди екранного мистецтва			2		5				6
	Змістовий модуль 3.2. Розробка навчальної теми та виготовлення наочності до неї									
	Разом за змістовим модулем		4	10		20		2	1	32
	Всього за V семестр	64	22	34	8	56				
	(VI семестр) Модуль IV	26	8	14	4	34				
	Змістовий модуль 4.1 Основи музичного мистецтва (розробник доцент кафедри Лук'янченко О.М. – 2га частина програми)									
	Змістовий модуль 4.2 Основи хореографічного мистецтва (розробник кафедри доцент Лук'янченко О.М. – 2га частина програми)									
	Разом за змістовим модулем									
	Разом за дисципліну:	90	30	48	12	90	16	10	6	128

IV. Зміст дисципліни

№ з/п	3.1. Назва модулів, тем та їх зміст (V семестр)	К-сть годин	
		Всього	в т.ч. лекцій
1.	<p align="center">Модуль I.</p> <p>Змістовий модуль 1.1. Інтеграція мистецтв – провідна тенденція перебудови змісту освіти</p> <p>Тема 1. <u>Інтеграція як основа впровадження нових методик навчання мистецтва в «Новій українській школі».</u></p> <p>Зміст теми :</p> <p align="center">Передумови і сутність інтеграції в шкільній мистецькій освіті. Художньо-педагогічні передумови.</p>	20	1

<p><u>Тема 2. Мистецька освітня галузь в «Новій українській школі» та її розвивальні, виховні можливості.</u></p> <p><i>Зміст теми :</i></p> <p>Мистецька освітня галузь та її змістові лінії : художньо-творча діяльність; сприймання та інтерпретація мистецтва; комунікація через мистецтво. Формування ключових компетентностей молодших школярів засобами мистецтва.</p> <p><u>Тема 3. Концептуальні основи інтегрованого курсу «Мистецтво» в «Новій українській школі».</u></p> <p><i>Зміст теми :</i></p> <p>Інтегрований підхід до мистецької освіти. Функції, принципи загальної мистецької освіти. Зміст і структура програми «Мистецтво». Мистецький тезаурус як фактор інтеграції.</p> <p><u>Тема 4. Загальні організаційно-методичні підходи до навчання мистецтва в контексті художньої дидактики</u></p> <p><i>Зміст теми :</i></p> <p>Моделювання уроків. Типи, жанри і структура уроків. Єдність видів діяльності учнів на уроках мистецтва. Взаємоузгодження домінуючих змістових ліній. Інтегрування синтетичних мистецтв у домінуючі.</p> <p><u>Змістовий модуль 1.2. Візуальне мистецтво та його місце у світовій культурі</u></p> <p><u>Тема 5. Зміст, мета і завдання візуального (образотворчого) мистецтва у початковій школі.</u></p> <p><i>Зміст теми :</i></p> <p>- . Мета і завдання курсу методики викладання образотворчого мистецтва. Зміст програми курсу. Зв'язок курсу методики зі спеціальними психолого-педагогічними дисциплінами. Організація і зміст занять. Художньо творчий розвиток учнів на уроках образотворчого мистецтва. Психологічний і фізіологічний розвиток молодших школярів на уроках образотворчого мистецтва.</p> <p>Предмет Образотворче мистецтво в загальноосвітній школі Мета та завдання предмету в національній українській школі на сучасному етапі. Основні розділи програми: сприйняття мистецтва та навколишнього; практична образотворча діяльність. Навчальні завдання розділів у кожному класі початкової школи. Види художньої діяльності. Навчальні проблеми формування образотворчих знань, умінь, навичок. Державний стандарт освітньої галузі “Мистецтво”. Програми образотворчого мистецтва як основа побудови навчального процесу у початковій школі.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <p><u>Тема № 6. Особливості підготовки, організації та здійснення процесу навчання учнів образотворчому мистецтву.</u></p> <p><i>Зміст теми :</i></p> <p>Загальні вимоги до уроків образотворчого мистецтва: дидактичні, виховні, розвиваючі, організаційні. Типи, структура, мета уроків образотворчого мистецтва.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p>		<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
--	--	----------------------------

	<p>Тема № 7. <u>Основні закони, правила, прийоми та засоби композиції</u> <i>Зміст теми :</i> Організація площини зображення. Врівноваження зображуваних форм. Композиція натюрморту. Тематична композиція. Декоративна композиція. Послідовність роботи над ескізом сюжетної композиції. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <p>Тема № 8. <u>Передача форми, простору та об'єму на площині.</u> <i>Зміст теми :</i> Характерні ознаки форми, пропорції, конструкції. Передача об'єму засобами графіки і живопису. Просторові відношення. Закони перспективи. Практичне засвоєння правил зображень просторових явищ. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <p>Тема № 9. <u>Основи кольорознавства.</u> <i>Зміст теми :</i> Значення кольору в житті людини. Особливості зорового сприйняття людини. Психофізіологічний вплив кольору на людину. Колір як художній засіб живопису. Використання законів кольорового сприйняття для виразності художнього образу в образотворчому мистецтві. Основи кольорознавства. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <p>Тема № 10. <u>Різноманітні художні техніки та прийоми виконання образотворчих завдань.</u> <i>Зміст теми :</i> Практичне ознайомлення з різноманітними художніми матеріалами, техніками і прийомами створення художнього образу на площині. Виконання творчих завдань. Підготовка альбому зразків. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p>		1 1 1 1
2.	<p style="text-align: center;">Модуль II.</p> <p>Змістовий модуль 2.1. Організація практичної діяльності вчителя початкової школи</p> <p>Тема № 11. <u>Навчально методичне забезпечення занять з образотворчого мистецтва.</u> <i>Зміст теми :</i> Структура і зміст програм з образотворчого мистецтва для початкових класів. Навчальні завдання основних розділів програми. Підручники з образотворчого мистецтва та їх аналіз. Оздоблення кабінету образотворчого мистецтва (обладнання, оформлення, матеріальна навчальна база). Застосування ТЗН на уроках.) <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <p>Тема № 12. <u>Форми і методи роботи вчителя на заняттях з образотворчого мистецтва.</u> <i>Зміст теми :</i> Методи і прийоми роботи вчителя на уроках образотворчого</p>	70	1 1

	<p>мистецтва, специфічні форми організації занять. Використання нетрадиційних методів та форм роботи з образотворчого мистецтва. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <p><u>Тема № 13. Методика організації естетичного сприймання дійсності та мистецтва в початковій школі.</u> <i>Зміст теми :</i> Основні завдання ознайомлення дітей з творами образотворчого мистецтва їх сприймання і оцінювання. Психологічні особливості сприймання та оцінювання дійсності та творів мистецтва молодшими школярами. Форми і методи організації сприймання та оцінювання навколишнього і мистецтва. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <p><u>Змістовий модуль 2.2 Методика формування образотворчої компетентності молодших школярів.</u></p> <p><u>Тема № 14. Формування в учнів початкових класів навичок передачі реальної форми предметів в об'ємі та на площині.</u> <i>Зміст теми :</i> Особливості сприйняття форми предметів дітьми. Формування у них зорового уявлення форми і відтворення її художніми засобами. Значення практичних умінь і навичок зображення реальних предметів. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <p><u>Тема № 15. Формування в дітей навичок формо та образотворення, конструктивних умінь</u> <i>Зміст теми :</i> Два етапи засвоєння навчальної проблеми “форма, пропорції, конструкція” учнями початкових класів: 1. Передача характерних ознак обрисів предметів: загальний виразний характер обрису предмета чи фігури (виразний аспект форми); будова предмета або фігури (конструктивний аспект форми); пропорції (аспект кількісних співвідношень сторін і частин предметів); 2. Передача об'єму окремих предметів на основі закономірностей спостережуваної перспективи. Безпосередня відповідність об'ємному предмету його об'ємного зображення об'ємної форми у скульптурі, художньому конструюванні. Розробка конспектів уроків і модулювання уроків по різних видах художньої діяльності. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <p><u>Тема № 16. Навчання перспективним методам побудови простору.</u> <i>Зміст теми :</i> Особливості зорового сприйняття простору. Ознаки сприйняття людиною глибини. Особливості сприйняття і зображення простору учнями молодших класів. Правила формування навичок зображення простору в учнів початкових класів. Розробка конспектів і моделювання уроків з ведучою навчальною проблемою “простір”. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <p><u>Тема № 17. Навчання відтворення об'єму предметів на площині.</u> <i>Зміст теми :</i> Відтворення умовної глибини простору на площині</p>		<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
--	---	--	-------------------------------------

	<p>доперспективними методами, взаємне розташування предметів один відносно одного і спостерігача, освоєння просторових орієнтацій і уявлень при фризівій побудові простору, освоєння глибини (плановості) простору, формування понять про точку зору що перебуває поза зображуванним. Перспективні методи побудови простору, законів лінійної перспективи, альтернативний спосіб просторової побудови зображення.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <p><u>Тема № 18. Навчання дітей основам кольорознавства, формування в них умінь та технічних навичок роботи з кольором.</u></p> <p><i>Зміст теми :</i></p> <p>Особливості сприйняття і відображення кольору в образотворчій діяльності дітей. Рівні навчальних завдань проблеми “колір”. Розвиток в учнів умінь сприймати та використовувати виражальні та образно естетичні можливості кольору. Формування в дітей навичок використання декоративної виразності кольору при роботі на площині та в об’ємі. Розробка конспектів та модулювання уроків, на яких задачі розвитку в учнів відчуття кольору виступають ведучими.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <p><u>Тема № 19. Художній образ як основа композиційної діяльності молодших школярів.</u></p> <p><i>Зміст теми :</i></p> <p>Різноманітні засоби створення художнього образу на площі ні та в об’ємі. Значення композиції у створенні художнього образу. Формування потреб і здібностей у молодших школярів до продуктивної художньої творчості, вміння створити виразний художній образ, оригінальну композицію того чи іншого виду образотворчого мистецтва.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <p><u>Тема № 20. Навчання дітей основам структурної побудови композиції” та вираження її емоційно смислового задуму.</u></p> <p><i>Зміст теми :</i></p> <p>Оволодіння учнями початкових класів законами, правилами і прийомами композиції. Рівновага форм на аркуші. Залежність вибору формату від змісту. Вирішення просторових завдань. Створення художнього образу. Розробка фрагментів уроків із виділенням композиційних завдань як основних.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <p><u>Змістовий модуль 2.3 Очікувані результати навчання здобувачів освіти в галузі «Мистецтво»</u></p> <p><u>Тема № 21. Вимоги Державного стандарту початкової освіти до обов’язкових результатів навчання здобувачів освіти з мистецької галузі</u></p> <p><i>Зміст теми :</i></p> <p>Державного стандарту початкової освіти як основа для розроблення закладами загальної середньої освіти освітніх програм. Типові освітні програми. Вимоги до обов’язкових результатів</p>	1	1
	<p><u>Тема № 19. Художній образ як основа композиційної діяльності молодших школярів.</u></p> <p><i>Зміст теми :</i></p> <p>Різноманітні засоби створення художнього образу на площі ні та в об’ємі. Значення композиції у створенні художнього образу. Формування потреб і здібностей у молодших школярів до продуктивної художньої творчості, вміння створити виразний художній образ, оригінальну композицію того чи іншого виду образотворчого мистецтва.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <p><u>Тема № 20. Навчання дітей основам структурної побудови композиції” та вираження її емоційно смислового задуму.</u></p> <p><i>Зміст теми :</i></p> <p>Оволодіння учнями початкових класів законами, правилами і прийомами композиції. Рівновага форм на аркуші. Залежність вибору формату від змісту. Вирішення просторових завдань. Створення художнього образу. Розробка фрагментів уроків із виділенням композиційних завдань як основних.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <p><u>Змістовий модуль 2.3 Очікувані результати навчання здобувачів освіти в галузі «Мистецтво»</u></p> <p><u>Тема № 21. Вимоги Державного стандарту початкової освіти до обов’язкових результатів навчання здобувачів освіти з мистецької галузі</u></p> <p><i>Зміст теми :</i></p> <p>Державного стандарту початкової освіти як основа для розроблення закладами загальної середньої освіти освітніх програм. Типові освітні програми. Вимоги до обов’язкових результатів</p>	1	1
	<p><u>Тема № 20. Навчання дітей основам структурної побудови композиції” та вираження її емоційно смислового задуму.</u></p> <p><i>Зміст теми :</i></p> <p>Оволодіння учнями початкових класів законами, правилами і прийомами композиції. Рівновага форм на аркуші. Залежність вибору формату від змісту. Вирішення просторових завдань. Створення художнього образу. Розробка фрагментів уроків із виділенням композиційних завдань як основних.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <p><u>Змістовий модуль 2.3 Очікувані результати навчання здобувачів освіти в галузі «Мистецтво»</u></p> <p><u>Тема № 21. Вимоги Державного стандарту початкової освіти до обов’язкових результатів навчання здобувачів освіти з мистецької галузі</u></p> <p><i>Зміст теми :</i></p> <p>Державного стандарту початкової освіти як основа для розроблення закладами загальної середньої освіти освітніх програм. Типові освітні програми. Вимоги до обов’язкових результатів</p>	1	1

4.	<p><i>Зміст теми :</i></p> <p>Активізація діяльності студентів, поповнення знань з методики викладання образотворчого мистецтва і в особливості практичних навиків роботи з учнями. Виготовлення наочно-методичного посібника для проведення уроків з різних видів образотворчої діяльності.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p>	26	8
	<p align="center">Модуль IV</p> <p>Змістовий модуль 4.1. Основи музичного мистецтва (розробник доцент кафедри Лук'янченко О.М.)</p> <p>Змістовий модуль 4.2</p> <p>Основи хореографічного мистецтва(розробник кафедри доцент Лук'янченко О.М.)</p>		

4.2. Плани семінарських, практичних, лабораторних занять

Тематика практичних занять (V семестр)

№	Назва теми	К-ть годин
1	Матеріали та особливості роботи з ними	3
2	Передача форми, простору та об'єму на площині	3
3	Різноманітні художні техніки та прийоми виконання образотворчих завдань	3
4	Навчально-методичне забезпечення занять з образотворчого мистецтва	3
5	Формування в учнів початкових класів навичок передачі реальної форми предметів в об'ємі та на площині	3
6	Формування в дітей навичок формо та образотворення, конструктивних умінь	3
7	Формування в дітей навичок декоративної виразності кольору при роботі	3
8	Формування в дітей вмінь свідомо використовувати засоби виразності для емоційно-сміслового задуму композиції	3
9	Навчання дітей основам структурно-логічної побудови композиції	5 (2)
10	Розробка навчальної теми та виготовлення наочності до неї	5 (2)
	Разом	34 (з/н 6)

Теми лабораторних занять(V семестр)

№	Назва теми	К-ть годин
1	Визначення відносності методичного забезпечення вчителя образотворчого мистецтва та змісту його роботи до програм та стандартів початкової школи (програма, підручники, календарне планування, план виховної роботи)	1
2	Аналіз педагогічних умов проведення підготовки, організації, здійснення процесу навчання на уроках образотворчого мистецтва	1
3	Аналіз форм і методів роботи вчителя на заняттях з образотворчого мистецтва	1
4	Врахування вчителем психологічних особливостей сприймання, оцінювання дійсності та творів мистецтва молодшими школярами	1
5	Особливості організації (форми, методи, засоби, прийоми) вчителем на уроках образотворчого мистецтва.	2
6	Аналіз спостережуваних уроків образотворчого мистецтва за різною тематикою	2

	в 1-4 класах.	
	Разом	8

9. Індивідуальні завдання (V семестр)

1. Реферат на тему — Візуальне мистецтво та його місце у світовій культурі.
2. Проектування конспекту уроку до теми малювання рослинного світу. Виготовлення наочності.
3. Проектування конспекту уроку до теми малювання тваринного світу. Виготовлення наочності.
4. Проектування конспекту уроку до теми декоративно-прикладне малювання. Виготовлення наочності.
5. Проектування конспекту уроку до теми малювання людини. Виготовлення наочності.
6. Проектування конспекту уроку до теми малювання ілюстрації до казки. Виготовлення наочності.

4.3. Самостійна робота студентів (V семестр)

№	Назва теми	К-ть годин
1	Зміст, мета і завдання образотворчого мистецтва як навчального предмета	5
2	Візуальне мистецтво та його місце у світовій культурі	5
3	Передача форми, простору та об'єму на сплющені	5
4	Основи кольорознавства	5
5	Різноманітні художні техніки та прийоми виконання образотворчих завдань	5
6	Навчально-методичне забезпечення занять з образотворчого мистецтва	5
7	Методика організації естетичного сприймання дійсності та мистецтва в початковій школі	5
8	Формування в учнів початкових класів навичок передачі реальної форми предметів в об'ємі та на площині	5
9	Формування в дітей навичок формо та образотворення, конструктивних умінь	5
10	Навчання перспективним методам побудови простору	2
11	Навчання відтворення об'єму предметів на площині	2
12	Навчання дітей основам структурно-логічної побудови композиції та вираження емоційно-смыслового задуму	2
13	Ілюстративне календарне планування, його структура та оформлення	2
14	Розробка навчальної теми та виготовлення наочності до неї	3
	Разом	56

V. Контроль якості знань студентів

Форми і методи навчання: лекції, практичні та лабораторні заняття із застосуванням традиційних і сучасних активних методів навчання (педагогічні ситуації, рольові ігри, індивідуальні завдання, творчі роботи).

5.1. Форми і методи поточного контролю

- Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи.

- **Методи поточного контролю: усне опитування, тести, контрольні завдання.**

Тематика модульного контролю

1. Аналіз програми з образотворчого мистецтва.
2. Захист рефератів.
3. Перевірка практичних завдань.
4. Обговорення та аналіз виховного заходу.
5. Фрагмент уроку.
6. Оцінювання виготовленої наочності.
7. Обговорення та аналіз фрагменту уроку.
8. Обговорення та оцінювання практичних робіт.
9. Письмовий аналіз дитячих робіт художньої творчості.
10. Обговорення і оцінка ілюстративно-календарного плану.

Контрольні заходи для проведення модульного контролю

Тестові завдання

Зразок тестів:

Тема 1. Образна мова

Образотворче мистецтво включає:

- а) поезію, прозу;
- б) живопис, скульптуру, графіку, художню фотографію;
- в) літературу, кіно, театр.

Тема 2. Образна форма

Вид образотворчого мистецтва, основним засобом зображення в якому є колір, це:

- а) живопис;
- б) графіка;
- в) декоративно-ужиткове мистецтво.

Тема 3. Природні форми

Задній план на папері можна передати, зобразивши об'єкти:

- а) великими у нижній частині аркуша паперу;
- б) маленькими у верхній частині аркуша (на лінії горизонту);
- в) завбільшки такими ж, як на передньому та середньому планах, і розмістити посередині аркуша паперу.

5.2. Форми і методи підсумкового контролю залік.

Питання до підсумкового контролю

I варіант (з/ф.н.)

1. Зміст і методи навчання малювання в початковій школі.
2. Завдання образотворчого мистецтва на сучасному етапі розвитку початкової школи.
3. Дидактичні принципи визначення змісту й процесу образотворчого мистецтва в початковій школі.
4. Психологічні особливості в образотворчій діяльності дітей молодшого шкільного віку.
5. Мета і задачі навчання і виховання учнів на уроках малювання з природи в 1 - 4 класах.
6. Структура уроку малювання з природи і його обладнання.

7. Методика перевірки та оцінювання малюнків з натури молодших школярів. Принципи і критерії малюнків.
8. Значення занять з малювання на теми, їх види, мета і завдання.
9. Структура і типи уроків тематичного малювання і методика їх проведення в 1 – 4 класах.
10. Принципи аналізу і критерії оцінювання тематичних малюнків.
11. Декоративно-прикладна діяльність учнів у 1 – 4 класах та її значення в естетичному вихованні учнів і розвитку їх творчих здібностей.
12. Методика проведення уроків з декоративно-прикладного мистецтва у 1 – 4 класах.
13. Аналіз і оцінка декоративних робіт учнів молодшого шкільного віку.
14. Роль образотворчого мистецтва в житті людини, в розвитку суспільства. Виховне значення бесід про мистецтво.
15. Зміст бесід з образотворчого мистецтва в початкових класах і методика їх проведення.
16. Складання конспектів уроку: малювання з натури; малювання на тему; декоративно-прикладне мистецтво; урок бесіда про образотворче мистецтво.
17. Виготовлення наочності до зазначених конспектів уроку та вивчених тем.

Питання до підсумкового контролю

II варіант (д/ф.н.)

1. Мета і завдання образотворчого мистецтва в початковій школі.
2. Методика малювання умовно-плоских предметів прямокутної форми.
3. Види образотворчого мистецтва.
4. Методика малювання предметів кулястої форми.
5. Етапи уроку тематичного малювання.
6. Орнаментальні мотиви писанок та їх вивчення на уроках образотворчого мистецтва.
7. Методи визначення пропорцій предметів при малюванні з натури у початкових класах.
8. Методика малювання звірів.
9. Колір та його властивості.
10. Методика малювання фігури людини.
11. Основні етапи уроку декоративного малювання.
12. Методика малювання птахів.
13. Використання виражальних можливостей кольору на уроках образотворчого мистецтва.
14. Методика малювання умовно-плоских предметів складної форми(листя).
15. Мистецтво витинанки та його використання на уроках образотворчого мистецтва.
16. Передача об'єму при малюванні з натури.
17. Основні етапи уроку малювання з натури.
18. Малювання інтер'єру.
19. Навчання техніці малювання акварельними фарбами.
20. Методика малювання орнаменту у квадраті.
21. Використання різноманітних технік та матеріалів на уроках образотворчого мистецтва.
22. Малювання куба у перспективі (кутове положення).
23. Організація колективної роботи учнів на уроках декоративного малювання.
24. Методика малювання натюрморту.
25. Значення декоративного малювання для розвитку учнів початкових класів.
26. Малювання куба у перспективі (фронтальне положення).
27. Методика малювання орнаменту у трикутнику.
28. Основні та похідні кольори. Змішування кольорів.
29. Методика малювання голови людини.

30. Поняття композиції. Її закони.
31. Методика малювання стрічкового орнаменту.
32. Організація колективної роботи по виготовленню об'ємних предметів комбінованої форми.
33. Малювання предметів комбінованої форми.
34. Вимоги до постановки натури для учнів у початкових класах.
35. Організація уроків з писанкарства.
36. Жанри образотворчого мистецтва.
37. Малювання круга у перспективі.
38. Завдання уроків малювання тваринного світу.
39. Види орнаментальних мотивів.
40. Передача простору та багатоплановості у тематичних композиціях.
41. Теплі та холодні кольори. Їх особливості.
42. Декоративно-прикладне мистецтво, його види.
43. Методика малювання орнаменту в колі.
44. Колірний круг. Доповнюючі кольори.
45. Малювання предметів циліндричної форми.
46. Проведення занять з тематичного малювання.
47. Методика малювання риб.
48. Роль різноманітних художніх технік у розвитку творчих здібностей учнів початкових класів.
49. Методика малювання умовно-плоских предметів комбінованої форми (музичний інструмент).
50. Перспективне малювання. Закони перспективи.
51. Малювання овочів та фруктів аквареллю.
52. Шрифт та його використання на уроках образотворчого мистецтва.
53. Методика малювання сітчастого орнаменту.
54. Методика ознайомлення дітей з творами образотворчого мистецтва та дизайну.
55. Облік успішності та оцінювання учнівських робіт.
56. Методика ознайомлення дітей з творами образотворчого мистецтва та дизайну.
57. Облік успішності та оцінювання учнівських робіт.

Теми практичних завдань.

Визначити і сформулювати мету уроку на тему : “.....”. Схематично показати композицію малюнку та послідовність роботи над ним.

1. “Казкове місто”.
2. “ В селі у бабусі”.
3. “На морському дні”.
4. “Осінь усім багата” (тематична композиція).
5. “Чотириногий друг”.
6. “Прикрасимо посуд”.
7. “Українська хата”.
8. “Наш акваріум”.
9. “У стародавньому Києві”.
10. “Журавлі відлітають”.
11. “У тропічному лісі”.
12. “ Дивовижні квіти”.
13. “У зоопарку”.
14. “Казковий птах”.
15. “Плоди людської праці” (натюрморт).
16. “Золота осінь” (пейзаж).
17. “Весняний букет”.

18. “Карабас-Барабас”.
19. “Гілочка калини”.
20. “Дивовижна ваза”.
21. “Казковий будиночок”.
22. “Ілюстрація до казки “Золота рибка”.
23. “Цирк - це свято”.
24. “Ілюстрація до казки “Івасик Телесик”.
25. “Ілюстрація до казки “Колобок”.
26. “Ілюстрація до казки “Кривенька качечка”.
27. “Ілюстрація до казки “Золота рибка”.
28. “Чарівна глина” (ліплення).
29. Практичне завдання: визначити і сформулювати мету уроку-бесіди на тему за власним бажанням. Показати етапну послідовність уроку.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Контроль та оцінювання навчальних досягнень: індивідуальне та фронтальне опитування, творчі завдання, розв’язування педагогічних задач та завдань, підсумковий письмовий тест.

Розподіл балів присвоєних студентам:

Змістовий модуль I – за теми 1-7

Усього 20 бали

Змістовий модуль II – за теми 8-11.

Усього 20 балів.

Змістовий модуль III – за тему 12–18,

Усього 20 балів

Змістовий модуль IV – за теми 19-21

Усього – 20 балів.

Загальна сума – 100 балів.

Порядок переведення рейтингових показників в європейські оцінки:

Національна шкала	«5» відмінно	«4» добре		«3» задовільно		«2» незадовільно	«2» незадовільно
Шкала університету	90 – 100	80 – 89	70 – 79	65 – 69	60 – 64	35 – 59	0 – 34
шкала ECTS	A	B	C	D	E	FХ	Х
						з можливістю повторного складання	з обов’язковим повторним курсом

Рейтингова відомість успішності

З дисципліни _____ 200 __/ __ н.р.

Група	Модуль 1				Модуль 2			Модуль 3				Модуль 4 – 6				Штрафні балі	Шкала університету	Екзамен (національна шкала)	ECTS	
	Практичні заняття	Тест 1	Захист опорного конспекту	Σ	Практичні заняття	Тест 2	Контрольна робота	Σ	Практичні заняття	Тест 3	Захист план-проспекту	Σ	Практичні заняття	Реферат	Колоквіум					Σ

Кількість балів																				
Прізвище, ім'я, по батькові																				

VI. Навчально-методична карта дисципліни

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Базова

1. Бучинський С.Л. Основи грамоти і образотворчого мистецтва.-К. 1981
2. Дейнеко М.Г., Елін В.Ю., Коробов Г.С. Образотворче мистецтво. 5 - 6 кл. К. 1981.
3. Игнатъев Е.И. Психология изобразительной деятельности детей.М. 1962-223с.
4. Изобразительное искусство I курс Под ред. Г.Б.Смирнова. М - Просвещение, 1977-11с.
5. Изобразительное искусство II курс Под ред. А.А Унковского. М -Просвещение, 1977-136с.
6. Кириленко В.И. Психология способностей к изобразительной деятельности. М 1959
7. Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти. К. 1982.
8. Кириченко М.А. Образотворче мистецтво 3, 2, клас. К. 2002.
9. Кириченко М.А. Альбом з образотворчого мистецтва для 1-3 класів. К. 1990.
10. Кузин В.С. Вопросы изобразительного творчества. М. Просвещение. 1971.
11. Кузин В.С. Наброски и зарисовки. М Просвещение 1970.
12. Кузин В.С. Основи оброчення изобразительному искусству в школе. М. Просвещение 1977.
13. Кузин В.С. Психология. М. Высшая школа 1982.
14. Медведев Л.Г. Формирование графического художественного образа на занятиях по рисунку. М. 1990.
15. Методичні рекомендації. К. 1990.
16. Пономарьков В.А. Декоративно-оформительское искусство. М. 1976.
17. Проців В.І., Кириченко М.А., Щербакова К.В. Образотворче мистецтво
18. кл. 1987.
19. Проців В.І., Кириченко М.А. Уроки образотворчого мистецтва в 1-3 кл. К. 1987.
20. Рисунок под ред М.М.Смирнова. М 1973.14. Медведев Л.Г. Формирование графического художественного образа на занятиях по рисунку М. 1990.
21. Ростовцев Н.Н. Академический рисунок. Курс лекций. М 1973.
22. Ростовцев Н.Н. Методика преподавания изобразительного искусства в школе. М. 1974.
23. Ростовцев Н.Н. Учебный рисунок. М.Просвещение, 1976.
24. Смирнов Г.Б. Рисование с натуры. 2-е изд. М Просвещение. 1960.
25. Смирнов Г.Б. Рисунок головы. М. Просвещение 1976.
26. Смирнов Г.Б., Унковский А.А. Рисунок и живопись пейзажа. М. 1975.
27. Солов'єв А.М. и др. Учебный рисунок. М. Просвещение. 1953-240с.
28. Солом'яний М.Ф., Боровико О.Я. Образотворче мистецтво 4 кл. К. 1973.
29. Солом'яний М.Ф. Уроки образотворчого мистецтва в 4 кл. К. 1976.
30. Стасевич В.Н. Искусство портрета. М. 1972.
31. Стасевич В.Н. Пейзаж, картина и действительность. М. 1978.
32. Терентьев А.Е Изображение птиц и животных средствами рисунка и живописи. М. 1960.
33. Хворостов А.С. Чеканка. Инкрустация. Резьба по дереву. М. 1977.
34. Шорохов Е.В. Композиция. М. 1986.
35. Шорохов Е.В. Методика преподавания композиции на уроках изобразительного искусства в школе. М. 1977.
36. Шпикалова Т.Н. Народное искусство на уроках декоративного рисования. М. 1979.

Додаткова

1. Алексеев С.С. О колорите. М. Изоб-е исс-во. 1974.
2. Алексеев С.С. О цвете и красках. М. Искусство, 1962.
3. Анисимов Н.Н. Основы рисования. М. 1977.
4. Барщ А.О. наброски и зарисовки. М.: 1970.
5. Беда Г.В. Основы изобразительной грамоты. М. Искусство. 1962
6. Беда Г.В. Живопись. М. 1971.
7. Винера А.В. Как пользоваться темперой. М. 1951.
8. Выготский Л.С. Воображение и творчество в детском возрасте: Психологический очерк: Кн. для 5^{ти} учителя. - 3е изд. - М. Просвещение, 1990.
9. Глинская И.П. Изобразительное искусство. К. 1978-Шс.
10. Гончаров А.Д. Об искусстве графики. М. 1960.
11. Дембинский С.И. Школьные вечера, посвященные искусству. М. 1969.
12. Демосфеиова Г. Как иллюстрируется книга. М. 1961.
13. Касян В.І. Мистецтво графіки. К., 1963.
14. Кардовский Д.Н. Об искусстве. Воспоминания, статьи, письма. М. 1960.
15. Кальнинг А.К. Акварельная живопись. М. 1968.
16. Кириченко М.А. Вчіться малювати. К. 1973.
17. Крупская Н.К. Внимание изобразительному искусству в школе //Н.К.Крупская об искусстве и литературе. Л., М. Искусство 1963.
18. Кузин В.С. наброски и зарисовки. М. 1970.
19. Лепикаш В.А. Живопись акварелью. М. 1961.
20. Масол Л.М., Белкіна Е.Б. Мистецтво підручник для 1-3 класу, Київ 2004 р.
21. Малеева Н.М. Выдающиеся русские художники-педагоги: Кн. для учителя.- 2 изд., доп., М. Просвещение, 1991.
22. Малеева Н.М., Белютин З.М. П.П Чистяков - теоретик и педагог. М., 1953.
23. Медведев Л.Г. Нормирование графического художественного образа на занятиях по рисунку. М. 1986.
24. Неменский Б.М. Мудрость карасоты: О проблеме эстетического воспитания: Кн. для учителя. - 3-е изд., пераб. и доп. М. Просвещение, 1987.
25. Никанорова И.П. Наглядные пособия для занятий изобразительным искусством. М. 1970.
26. Орловский Г.И. О художественном образовании учителя рисования. - Учпедгиз, 1961.
27. О композиции: Сб. статей. М. 1955 - 179с.
28. Рабинович М.П. Пластическая анатомия человека, четвероногих животных и птиц ее применение в рисунке. М. 1978.
29. Н.Н.Ростовцева Школа-учитель искусство под ред. М. 1981.
30. Ростовцев Н.Н. Методика преподавания изобразительного искусства в школе. Учебник для студентов худ.-граф. фак. пединститутов. 2 изд., доп. и переработанное. М. Просвещение, 1980.
31. Ратніцин В.М. Перспектива. К. Вища школа, 1977-135 с.
32. Рисунок под ред. А.М. Смирнова 1977-271с.
33. Рисунок, под ред. А.М.Серова. М.1975.
34. Родногов А. А. Внеклассные художественно-оформительские работы в средней школе. М.1958.
35. Ростовцев Н.Н. Учебный рисунок. М.1976.
36. Сапожников А.И. Полный курс рисования / Под ред. Ларионова. М. Просвещение, 1996.
37. Столяр А.Д. Происхождение изобразительного искусства. М. Искусство, 1985.
38. Турро И.Н. Коллективные работы по рисованию. М. 1965.
39. Фаворский В.А. О рисунке, о композиции. Фрунзе 1966.
40. Флерица Е.А. Изобразительное творчество детей дошкольного возраста. М. Учпедгиз, 1956.
41. Харитонов М.Ф.- Рисование мелом на классной доске. М. 1968.

42. Храпковский М. Письма начинающему художнику. М. Искусство, 1956.
43. Чумаченко А.А. Декоративно-оформительские работы в школе. М. 1968.
44. Шорохов Е.В. Методика преподавания композиции на уроках изобразительного искусства в школе. М. 1977.
45. Шпикалова Т.Я. Народное искусство на уроках декоративного рисования. М. 1979.
46. Щербаков В.С. Изобразительное искусство: Обучение и творчество. (Проблемы руководства изобразительным творчеством). М. Просвещение, 1969.
47. Школа изобразительного искусства. В 10-ти томах М. 1964-1968.
48. Юон. К.Ф. Об искусстве. М., 1969.
49. Яш5тсин А.П. Живопись: Учебное пособие для учащихся педз^илищ по спец. 2003 - Преподавание черчения и изобразительного искусства. М. Просвещение, 1985.

Методична

1. Вильчинский В.М. Учитесь рисовать. Киев. Рад. школа 1988
2. Вільчинський В.М. Образотворче мистецтво 1 - 2, (3 - 4) кл. Київ. Рад. школа 1990
3. Вышинская Т.Н. Уроки рисования в младших классах. Донецк. БАО 1998
4. Кашуба Л.І., Таран М.О., Ричко В.К. Образотворче мистецтво в початковій школі. Тернопіль. МП Мальва-ОСО. 2001
5. Кириченко М.А. Альбом з образотворчого мистецтва 1 - 3 кл. 1990
6. Кириченко Н.А. Учитесь рисовать. Киев. Рад. школа 1987
7. Коновець С.В. Образотворче мистецтво в початковій школі. Київ. 2000
8. Корж О. Образотворче мистецтво. Київ. Задруга. 1998
9. Корнилова С, Галанов А. Уроки изобразительного искусства.
10. Кузин В.С, Кубишкіна З.И. Изобразительное искусство в начальной школе. Москва 1999
11. Лайсанова М.О. Уроки образотворчого мистецтва. Тернопіль. Навч. книга Богдан 2003
12. Любарська Л.М., Резниченко М.І. Образотворче мистецтво. Київ. Форум 2002
13. Никанорова Н.П. Наглядные пособия для занятий изобразительным искусством. Москва 1975
14. Полякова Г.А. Образотворче мистецтво 1 - 7 кл. (Метод, посібник)
15. Сокольникова Н.М. Изобразительное искусство г. Обнинск. Титул 1996 (учебник - 4 части: Основы рисунка. Основы живописи. Основы композиции. Краткий словарь.)
16. Стебловская Л.П. Учитесь рисовать. Киев. Рад. школа 1989
17. Тименко В.П. Методика викладання художньої праці в початкових класах. Київ. Спалах ЛТД 1998
18. Тименко В.П. Художня праця 1 - 4 кл. Київ. Спалах ЛТД
19. Трач С.К. Альбом-посібник 1, 2, 3, 4 кл.
20. Трач С.К. Таблиці з образотворчого мистецтва.
21. Трач С.К. Уроки образотворчого мистецтва. Тернопіль. Навч. книга Богдан 2001
22. Чен Н.В., Малиніна І.О., Голубев В.В. Образотворче мистецтво. Харків. Скорпіон 2003

15. Інформаційні ресурси

1. Дитяча колекція. Видатні художники світу. — 2007. Всеукраїнське товариство “Просвіта”, e-mail: windrose@naverex.kiev.ua www.atlantic-records.com.ua
2. Дитяча колекція. Навчальна програма з елементами гри. Вчимося малювати 1
3. Дитяча колекція. Навчальна програма з елементами гри. Вчимося малювати 2. E-mail: www.atlantic-project.com.ua
4. Педагогічний програмний засіб Версія 2.0 Мультимедійний посібник “Образотворче мистецтво” з 1 по 4 класи. 2008 ПП “Контур плюс”. E-mail: support@csot.rv.ua www.csot.rv.ua www.nova.rv.ua

VIII. Доповнення та зміни, внесені до робочої програми в 2020/2021 н.р.¹

Зміни до викладання
дисципліни «Методика навчання освітньої галузі «Мистецтво»»
на 2020 – 2021 н.р. у формі змішаного навчання
Викладач доцент кафедри педагогіки та методики початкового навчання
Янковська І.М.

Тиждень	Теми аудиторно https://moodle.npu.edu.ua/course/view.php?id=4598 2 пнмс	Теми онлайн (платформа Moodle НПУ імені М.П. Драгоманова https://moodle.npu.edu.ua/course/view.php?id=4599)
2.	Лекція 1. Інтеграція мистецтв – провідна тенденція перебудови змісту освіти Лекція 2. Візуальне мистецтво та його місце у світовій культурі	
3.	Лекція 3.	

¹ Доповнення та зміни до робочої програми додаються на окремому аркуші, затверджуються на засіданні кафедри на початку навчального року.

	<p>Зміст, мета і завдання візуального (образотворчого) мистецтва у початковій школі</p> <p>Особливості підготовки, організації та здійснення процесу навчання учнів образотворчому мистецтву</p> <p>Практичне заняття 1.</p> <p>Передача форми, простору та об'єму на площині</p> <p>Навчання відтворення об'єму предметів на площині</p>	
4.	<p>Лекція 4. Основи кольорознавства.</p> <p>Основні закони, правила, прийоми та засоби композиції</p> <p>Практичне заняття 2.</p> <p>Навчання дітей основам кольорознавства, формування в них умінь та технічних навичок роботи з кольором</p>	
5.		<p>Лекція 5.</p> <p>Форми і методи роботи вчителя на заняттях з мистецтва (малювання на тему)</p> <p>Лекція 6.</p> <p>Різноманітні художні техніки та прийоми виконання образотворчих завдань</p>
6	<p>Практичне заняття 3.</p> <p>Формування в учнів початкових класів навичок передачі реальної форми предметів в об'ємі та на площині</p> <p>Практичне заняття 4.</p> <p>Формування в учнів початкових класів навичок передачі реальної форми предметів в об'ємі та на площині</p>	
7		<p>Лекція 7.</p> <p>Форми і методи роботи вчителя на заняттях з мистецтва (декоративно прикладне мистецтво)</p> <p>Лекція 8.</p> <p>Методика організації естетичного сприймання дійсності та мистецтва в початковій школі</p>
8	<p>Практичне заняття 5.</p> <p>Формування в дітей навичок формо та</p>	

	<p>образотворення, конструктивних умінь</p> <p>Практичне заняття 6. Навчання перспективним методам побудови простору</p>	
9		<p>Лекція 9. Загально педагогічні вимоги до аналізу та оцінки результатів образотворчої діяльності учнів початкових</p> <p>Лекція 10. Театралізовані дійства та їх соціально-виховане значення</p>
10	<p>Практичне заняття 7. Навчання дітей основам структурної побудови композиції та вираження її емоційно смислового задуму.</p> <p>Практичне заняття 8. Навчання дітей основам структурної побудови композиції та вираження її емоційно смислового задуму.</p>	
11		<p>Лекція 11. Жанрові різновиди екранного мистецтва</p> <p>Практичне заняття 9. Навчання дітей основам структурної побудови композиції та вираження її емоційно смислового задуму.(Малювання людини в русі)</p>
12	<p>Практичне заняття 10. Навчання дітей основам структурної побудови композиції та вираження її емоційно смислового задуму.(Малювання портрету людини)</p> <p>Практичне заняття 11. Ілюстративне календарне планування його структура та оформлення</p>	
13		<p>Практичне заняття 12. Навчання дітей основам структурної побудови композиції та вираження її емоційно смислового задуму.(Малювання людини в русі)</p> <p>Практичне заняття 13. Навчання дітей основам структурної побудови композиції та вираження її емоційно смислового задуму.(Малювання ілюстрації до казки)</p>

14	<p>Практичне заняття 14. Художньо-творча діяльність та естетичне виховання молодших школярів засобами театрального мистецтва (Виготовлення масок)</p> <p>Практичне заняття 15. Художньо-творча діяльність та естетичне виховання молодших школярів засобами театрального мистецтва (Інценування казки, проектування інтегрованого уроку).</p>	
15		<p>Лабораторне заняття 1. Розробка навчальної теми та виготовлення наочності до неї</p> <p>Лабораторне заняття 2. Художньо-творча діяльність та естетичне виховання молодших школярів засобами театрального мистецтва</p>
16		<p>Лабораторне заняття 3. Вебінар на теми художньо естетичного циклу (Всеосвіта).</p> <p>Лабораторне заняття 4. Створення відео (10 хв) пояснення теми</p>

Навчально-методична карта дисципліни «Методика навчання освітньої галузі «Мистецтво»» на 2020 – 2021 нр

Всього - 154год., лекцій 22 год., практичних занять 34 год., лабораторні 8 год.,
індивідуальних занять --год., самостійна робота 90 год

I семестр

Тижні	1-2	3-4	5-6	7-8	8-9	10
Модулі	I-ий – III-ий					
Лекції (12год)	1	2	3	4	5	6
Дати	9.09	18.09	25.09	2.10	9.10	16.10
Теоретичні розділи						
Теми лекцій	1. Зміст та завдання курсу МОМ і навчального предмету ОМ	2. Основи образотворчої грамоти	3. Навчально-методичне забезпечення занять з ОМ	4. Пед. умови успішного художньо-творчого розвитку учнів п. кл.	Особливості підготовки, орг-ії та здійснення процесу навчання учнів ОМ	
Практичні заняття (10год)			1	2	3	4
Дати			9.09	18.09	25.09	2.10
Групи	32 ппр; 33 пі					
Теми	Основи кольорознавства		Передача форми, простору та об'єму на площині	Малювання умовно-плоских предметів	Методика малювання рослинного світу	
Самостійна робота						
Порівняльний аналіз програми з ОМ в загальноосвітній школі	Реферат	Різноманітні техніки роботи	Малювання предметів циліндричної, конічної, кулястої форми	Гербарій, виготовлення наочності	Різноманітні техніки роботи, виготовлення наочності	
Види контролю						
			М.К. № 1	М.К. № 2	М.К. № 3	
Кінцевий результат						
Малюнки (наочність до вивчених тем)						

11	12	13	14	15	16	17
Лекція						
Дата						
Теоретичні розділи						
5. Форми і методи роботи вчителя на заняттях з ОМ			Методика організації сприймання дійсності та мистецтва в початковій школі			
Практичне заняття 5						
Дата	9.10	16.10	23.10			
Самостійна робота						
Розробка конспекту уроку за пройденою темою	Методика малювання представників тваринного світу		Розробка конспекту уроку за пройденою темою			
Підбір матеріалу до уроку	Різноманітні техніки роботи, виготовлення наочності		Розроблення конспектів уроків			
Види контролю						
М.К. № 3						
Кінцевий результат						
Розроблені конспекти уроків			Виготовлення наочності до вивчених тем			

Тижні	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20 – 21
Модулі										
Лекції (год)										
Дати										
Теоретичні розділи										
Теми лекцій										
Практичні заняття										
Групи										
Теми	Загально педагогічні вимоги до аналізу та оцінки результатів обр. діяльності учнів п. кл.		Ілюстратив не календарне планування	Розробка навчальної теми та виготовлення наочності до неї						
Самостійна робота										
	Аналіз дитячої обр. діяльності		Ілюстратив не календарне планування	Розробка навчальної теми та виготовлення наочності до неї						
Види контролю										
Кінцевий результат										
					Підсумковий контроль					